

Regjeringen maa have Myndighed til at kunne hindre valgte Embedsmand fra at møde, men det kan den meget vel efter denne Ordførelse. Her staaer ikke, at Embedsmændene ikke behøve Regjeringens Tilladelse til at forlade deres Embeder, for at møde paa Rigsdagen, det staaer her ikke; men her staaer, at de ikke behøve Regjeringens Tilladelse til at modtage Valget. Dersom Valgerne ville vælge en Embedsmand paa Maa og Faa, uden at vide, om han kan møde eller ikke, maae de tage Skade for Hjemgjæld. Jeg vilde meget bebreide Regjeringen, om den ikke afholdt Embedsmændene fra at gjøre Opposition i det Smaa, Opposition af den Art nemlig, at de ikke ville sætte deres Embeder paa Spil for et storartet Foretagende, og endnu mere vilde jeg bebreide Regjeringen, om den lod nogen Embedsmand forlade Embedet, blot fordi han var valgt og skulde møde paa Rigsdagen, uden at tage de allerstrengeste Forholdsregler for, at Embedet blev godt forvaltet. Det antager jeg, at han ikke var berettiget til, og at det er Regjeringens Pligt at sørge for, at Embedet ikke lider i Mandens Fraværelse. Ja, jeg vil gaae meget videre, jeg vil sige om de fleste administrative Embeder, at dersom det viste sig, at en Embedsmand i flere paa hinanden følgende Aar og hvert Aar i meget lang Tid maatte være borte fra det og lade det besørge af en Anden, saa vilde Regjeringen gjøre Uret i ikke at forhindre hans Møde ved at nægte ham Ret til at sætte en Anden til at bestyre Embedet i hans Sted; thi de fleste administrative Embeder tabe derved, at de hyppigt verle Bestyrelse. Det er derfor, tør jeg vistnok sige, et meget stort Antal Medlemmers Mening, at denne Paragraph, saaledes vedtagen, som Udvalgets Fleertal foreslaaer, ikke vil lægge Regjeringen den allermindste Hindring veien for ikke at tillade Embedsmænd, som ikke kunne være borte fra deres Embeder uden Skade for Forretningerne, at møde, men sætte Regjeringens istand til at paalægge den allerstrengeste Forpligtelse med Hensyn til den, der i Fraværelsestiden skal erstatte Embedsmanden. Det vilde være høist urigtigt imod Borgerne, om man i saa Henseende saae igjennem Fingre; de maae være fuldkommen saa strenge som Re-

gjeringen, og dersom de saae, at man hyppigt gik ind paa saadanne Fordringer fra Embedsmænd, saa vilde der indkomme mange Klager, thi Borgerne og Undersaatterne vilde jo lide derunder. Meningen af Bestemmelsen er ganske simpelt den, at Regjeringen ikke skal blive sat i en vanskelig Stilling ligeoverfor Valgene og Valgerne ved at sige til en Embedsmand: „Du maa modtage Valg, og Du maa ikke modtage Valg.“ Det vil altid blive udlagt som en politisk Act, og det vil altid være mere skadeligt for Regjeringen at tage en Bestemmelse i saa Henseende, end det vilde være at give en Embedsmand efter hans Udtalelser i Rigsdagen sin Afsted; thi i det sidste Tilfælde veed man, hvorfor det skeer, og Mange vilde da give et saadant Skridt Medhold, som ellers vilde være derimod. Men have først Valgerne tænkt sig, at den og den Mand ville de vælge, saa vilde det være en meget uhyggelig Tilstand, om Regjeringen ligesom skulde lægge de Valgte i et Sold, ryste det, lade Nogle gaae igjennem, Andre blive deri, og sige: „Den og Den maa modtage Valg, Den og Den gives derimod ikke Lov dertil.“ Det er det, at Udvalgets Fleertal har troet, at Udkastets Paragraph vilde føre til, at den vilde skabe Regjeringen Forlegenheder. Saaledes, som Sagen nu staaer, har Regjeringen den allerheldigste Stilling, idet den nemlig har frit Herredømme; skeer der Misbrug, saa kan Regjeringen tage sine Forholdsregler. Den ærede Minister har jo selv sagt os her, at Embedsmænd her i Landet ere ikke tilbøielige til at forlange deres Afsted, thi „saa have de ikke Noget at leve af;“ — men der ligger jo for Regjeringen en umaadelig Magt i denne Erkendelse.

Premierministeren: Jeg har meget vel forstaaet, at Paragraphen ikke gik ud paa at forhindre Regjeringen i at gjøre de Fordringer til Embedsmændene, som den var beføiet til at gjøre, naar de vilde forlade deres Embeder, for at røgte deres Stilling som Rigsdagsmænd. Jeg erindrer ogsaa meget godt, at, da Spørgsmaalet om den omhandlede Bestemmelse i Grundloven var for i den oprindelige Rigsforsamling, den ærede Ordfører da udtalte sig om det Forhold, der vilde opstaae,